

การออกแบบเรขศิลป์บนบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูป
ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในประเทศไทย

นางสาว ลิตติพร ลิตติพานิช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาานฤมิตศิลป์ ภาควิชาานฤมิตศิลป์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-03-0196-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I ๒๐๒๓๖๒๕

THE GRAPHIC DESIGN ON PROCESSED FOOD PACKAGING
OF FARM WOMEN GROUPS IN THAILAND

Miss Littiporn Littipanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Fine and Applied Arts in Creative Arts

Department of Creative Arts
Faculty of Fine and Applied Arts
Chulalongkorn University

Academic Year 2001

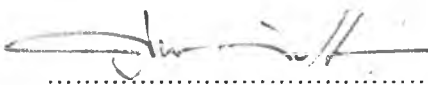
ISBN 974-03-0196-7

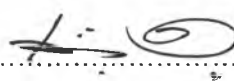
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การออกแบบเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกรในประเทศไทย
โดย นางสาวลิตติพร ลิตติพานิช
สาขาวิชา นฤมิตรศิลป์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอื้อเอ็นดู ดิศกุล ณ ออยุธยา
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง

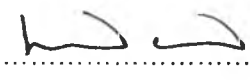
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

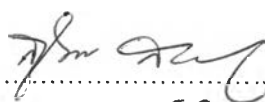

..... คณะบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์)

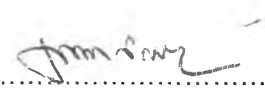
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอื้อเอ็นดู ดิศกุล ณ ออยุธยา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุจินตนา สงวนหมู)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรสา จิรพิชญ)

ลิตติพร ลิตติพานิช : การออกแบบเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในประเทศไทย (THE GRAPHIC DESIGN ON PROCESSED FOOD PACKAGING OF FARM WOMEN GROUPS IN THAILAND) อ.ที่ปรึกษา : ผศ. เอื้อเอ็นดู ดิศกุล ณ อยุธยา, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผศ. ดร. พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง, 255 หน้า. ISBN 974-03-0196-7

บรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในประเทศไทย ปัจจุบันประสบปัญหาที่รูปแบบไม่ตอบสนองวัตถุประสงค์ทางการตลาดซึ่งช่วยให้สินค้าขายได้ และขาดเอกลักษณ์ที่แสดงภูมิปัญญาท้องถิ่น งานวิจัยจึงมุ่งเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับแนวทางการใช้เรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์เพื่อแสดงภาพลักษณ์พื้นถิ่นของประเทศไทย และเพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ทางการตลาด โดยการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 24 ชิ้น และของผู้ผลิตรายย่อยอุตสาหกรรม 29 ชิ้น โดยใช้ทฤษฎีองค์ประกอบศิลปะบนบรรจุภัณฑ์จำแนกองค์ประกอบออกเป็นภาพ สี ตัวอักษร สัญลักษณ์ และการจัดวาง

หลักเกณฑ์ที่ใช้วิเคราะห์คือทฤษฎีคุณสมบัติเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์การตลาดได้จากผู้เชี่ยวชาญการออกแบบบรรจุภัณฑ์ชาวไทย 4 ท่าน และชาวต่างประเทศ 2 ท่าน หลักการออกแบบเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์เพื่อแสดงภาพลักษณ์พื้นถิ่นของประเทศไทย ได้จากการนำทฤษฎีของประเทศญี่ปุ่นที่ถือว่าประสบผลสำเร็จและเป็นที่ยอมรับระดับสากลด้านการแสดงภาพลักษณ์ถิ่นบนบรรจุภัณฑ์เป็นแนวทาง เทียบเคียงวิธีการให้เข้ากับเอกลักษณ์ด้านต่างๆ ของไทย ที่คาดว่าจะใช้เป็นที่มาของรูปแบบเรขาคณิตอันแสดงภาพลักษณ์พื้นถิ่นของประเทศไทยได้เช่นเดียวกับที่ญี่ปุ่นทำมาแล้ว ทฤษฎีทั้ง 2 ได้รับการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นอาจารย์สอนวิชาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ในสถาบันอุดมศึกษาของไทย

ผลการวิเคราะห์พบว่าการใช้องค์ประกอบศิลป์เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์การตลาดครั้งนี้ การแบ่งประเภทของผลิตภัณฑ์ใช้ภาพและสีของสินค้าหรือวัตถุดิบ การแบ่งสีผู้ผลิตหรือตราสินค้าใช้ตัวอักษรแสดงตราสินค้าและผู้ผลิต การแสดงบุคลิกของสินค้าใช้ภาพและสี การแสดงคุณประโยชน์ของสินค้าใช้ตัวอักษรแสดงคำโฆษณาชวนเชื่อ การดึงดูดความสนใจใช้สีสดตัดกันและภาพขนาดใหญ่ การส่งเสริมการโฆษณาใช้สัญลักษณ์ตรารับรองและเหรียญรางวัล การอำนวยความสะดวกใช้รหัสแท่งและตารางโภชนาการ การคงรักษาเอกลักษณ์ในเครือผู้ผลิตเดียวกันใช้การจัดวางเป็นชุดเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์การออกแบบเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อแสดงภาพลักษณ์พื้นถิ่นของไทย พบวิธีที่ตรงกับหลักการเบื้องต้น ได้แก่ การใช้คู่สีและตัวอักษรแบบดั้งเดิม การจัดวางแบบสมมาตรและแบบซ้ำ วิธีที่ตรงกับหลักการแต่ไม่ปรากฏมีการใช้ได้แก่ การใช้ภาพเลียนกรรณวิธีกรรแบบดั้งเดิม และเลียนพื้นผิวของวัสดุธรรมชาติ การใช้วัสดุธรรมชาติประกอบ และใช้สีแบบเบญจรงค์ รวมทั้งยังค้นพบวิธีการใหม่ของไทยเองได้แก่ การใช้ภาพลวดลายจิตรกรรมไทย ภาพชาวบ้านแต่งกายชุดพื้นเมือง ภาพสถาปัตยกรรมในท้องถิ่น และการใช้ตัวอักษรร่วมสมัยที่แสดงความเป็นไทยและสอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นๆ

ภาควิชา นฤมิตรศิลป์
สาขาวิชา นฤมิตรศิลป์
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อผู้จัดทำ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

: MAJOR PACKAGE DESIGN

KEYWORD: THAI / THAI FOLK / FARM WOMEN GROUPS / PROCESSED FOOD / GRAPHIC / DESIGN

LITTIPORN LITTIPANICH : THE GRAPHIC DESIGN ON PROCESSED FOOD PACKAGING OF FARM

WOMEN GROUPS IN THAILAND. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. UA-EN-DOO DISAKUL NA

AYUTHAYA. THESIS COADVISOR : ASSIST. PROF. PHONSANONG WONGSINGTHONG, Ph.D.

255 pp. ISBN 974-03-0196-7

At present, the designs of processed food packaging of farm women groups in Thailand are not complying with marketing objectives and are not express in the uniqueness of local wisdom. The primary objective of this research was to devise solutions to such problems. It used 24 samples of processed food packaging from farm women groups and 29 items of competitive factory products. Analysis employed design principles in an attempt to group products into categories of (1) image, (2) color, (3) typography, (4) symbol, and (5) composition.

Criteria for good packaging design were established by four Thai and two foreign experts. And criteria for expressing the uniqueness for local wisdom were adapted from internationally recognized Japanese folk style. These two concepts were supported by four university lecturers who are experts in packaging design.

Findings on good design for processed food packaging were (1) use image and colors of product to indicate product type; (2) use typography to present brand and manufactures; (3) use image and colors to represent personality; (4) use sentences (or letters) in advisement to show the usefulness of the product; (5) use bright colors and large image for attraction; (6) use logo and award for promotion; (7) use barcodes and nutrition facts to facilitate the use product; (8) use the same design composition to maintain the uniqueness of the several products within the same manufacturer.

Findings on Thai folk style were (1) use traditional typography and color scheme; (2) use symmetrical balance and repetition. Findings also indicated the followings but no empirical evidence found were (1) use image to imitated shape and texture of traditional packaging; (2) use natural material to supplement packaging; (3) use Thai traditional "Benjarong" colors; (4) use Thai traditional painting; (5) use Thai figures in traditional costume or Thai architecture; and (6) use Thai contemporary typography.

ภาควิชา นฤมิตศิลป์

สาขาวิชา นฤมิตศิลป์

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

กว่าที่งานวิจัยฉบับนี้จะสำเร็จลุล่วงต้องใช้เวลายาวนานถึง 4 ปี แต่ตลอดระยะเวลายาวนานนี้ไม่ได้มีเพียงผู้วิจัยคนเดียวเท่านั้นที่ต้องทุ่มเททั้งร่างกายและแรงใจเพื่อให้งานสำเร็จ ณ โอกาสนี้ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.เอื้อเอ็นดู ดิศกุล ณ อยุธยา และ ผศ.ดร.พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง ที่ได้เสียสละ ทุ่มเท ทรากตรำ และกรำงานหนักมาด้วยกัน นอกจากนี้ท่านทั้งสองจะร่วมสร้างผลงานที่สมบูรณ์แบบแล้ว ท่านยังทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้สิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตอีกหลายอย่างซึ่งเติมเต็มข้าพเจ้าในทุกวันนี้

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.อรสา จิริภิญโญ ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างสูงต่องานวิจัยและให้แบบอย่างความมีระเบียบและความละเอียดอ่อนในการออกแบบแก่ข้าพเจ้า ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.ศุภกรณ์ ดิษฐพันธ์ ผศ.สุจินตนา สงวนหนู ที่ให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา ขอขอบพระคุณอาจารย์นุชฤดี ศิริบุญ รวมถึงนักวิชาการของกลุ่มงานเคหกิจ กรมส่งเสริมการเกษตร และส่วนบรรจุกัญท์ สำนักพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่าให้ข้อมูลอันมีประโยชน์สำคัญยิ่งต่องานวิจัย

ขอขอบคุณคณาบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสต์สมิธตัน ภาครดร ดร.บัญญัติ แสงหิรัญและหัวหน้าภาควิชานิเทศศิลป์ที่ให้โอกาส ความเข้าใจ และกำลังใจอันประเสริฐที่ผลักดันให้เกิดกำลังทั้งทางกายและใจในการทำงาน

ขอขอบคุณความรักและความช่วยเหลือจากคุณพ่อคุณแม่และน้องๆ สุดที่รัก ขอขอบคุณแพทริคและเพื่อนๆ ทุกคน สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขอมอบคุณงามความดีทั้งหมดอันเกิดจากงานวิจัยฉบับนี้แด่คุณตาผู้เป็นที่รักและเป็นแรงบันดาลใจในการเรียนรู้เสมอมาและตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ปัญหานำวิจัย	2
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.7 คำจำกัดความ	4
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	7
2.2 ผลผลิตอาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	14
2.3 ปัญหาและสถานการณ์ตลาดปัจจุบัน	18
2.4 ทิศทางการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูป ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....	24
2.5 ตลาดจัดจำหน่ายและกลุ่มเป้าหมายใหม่ในอนาคต	26
2.6 แนวทางการพัฒนาโครงสร้างและวัสดุบรรจุภัณฑ์	34
2.7 การกำหนดขนาดและสัดส่วนของบรรจุภัณฑ์	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		
3	ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์	54
	3.1 ทฤษฎีองค์ประกอบศิลป์บนบรรจุภัณฑ์	54
	3.2 ทฤษฎีคุณสมบัติเรขาคณิตศิลป์บนบรรจุภัณฑ์ที่ตอบสนอง วัตถุประสงค์ทางการตลาด	61
	3.3 หลักการออกแบบเรขาคณิตศิลป์บนบรรจุภัณฑ์เพื่อแสดงภาพลักษณ์พื้นถิ่น	66
	3.4 การตรวจสอบความถูกต้องของหลักการและทฤษฎีที่จะใช้วิเคราะห์	88
4	วิธีดำเนินการวิจัย	90
	4.1 กลุ่มตัวอย่างบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	92
	4.2 กลุ่มตัวอย่างบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่ม ผู้ผลิตระบบอุตสาหกรรม	94
5.	การวิเคราะห์ข้อมูล	101
	5.1 กลุ่มตัวอย่างบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	103
	5.2 กลุ่มตัวอย่างบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่ม ผู้ผลิตระบบอุตสาหกรรม	127
6	ผลการวิเคราะห์	156
	6.1 ผลการวิเคราะห์การออกแบบเรขาคณิตศิลป์บนบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูป เพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ทางการตลาด	156
	6.2 ผลการวิเคราะห์การออกแบบเรขาคณิตศิลป์บนบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูป เพื่อแสดงภาพลักษณ์พื้นถิ่นของประเทศไทย	168
7	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	179
	7.1 แบบแผนการออกแบบ	179
	7.2 การออกแบบบรรจุภัณฑ์	182
	7.3 หนังสือคู่มือ	229
	7.3 ข้อเสนอแนะ	239
	รายการอ้างอิง	243
	ภาคผนวก	245
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	255

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	อัตราร้อยละของครัวเรือนอุตสาหกรรม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมเป็นรายภาค	8
2	มูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อครัวเรือนอุตสาหกรรม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมเป็นรายภาคทั่วประเทศ ปี 2534	13
3	จำนวนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในประเทศไทยที่ผลิตอาหารเกษตรแปรรูป ประเภทหมักดอง เชื่อม แซ่อิม	15
4	จำนวนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในประเทศไทยที่ผลิตอาหารเกษตรแปรรูป ประเภทกวน หยี.....	16
5	จำนวนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในประเทศไทยที่ผลิตอาหารเกษตรแปรรูป ประเภทเคลือบ ขาบ อบ ตาก กวน ทอด คั่ว	16
6	จำนวนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในประเทศไทยที่ผลิตอาหารเกษตรแปรรูป ประเภทอื่นๆ	17
7	ผู้บริโภคผลไม้แปรรูปแยกตามเพศและอายุ	27
8	ผู้บริโภคผลไม้แปรรูปแยกตามอาชีพและรายได้	28
9	ปัจจัยสำคัญที่ผู้บริโภคพิจารณาเพื่อตัดสินใจซื้อผลไม้แปรรูป	29
10	จำนวนซูเปอร์มาร์เก็ตในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี 2544	31
11	จำนวนซูเปอร์สโตร์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี 2544	32
12	จำนวนร้านสะดวกซื้อในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี 2544	33
13	จำนวนมินิมาร์ทในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี 2544	33
14	รูปแบบและขนาดมาตรฐานของกระปุกพลาสติกที่วางจำหน่ายในประเทศไทย ...	44
15	ขนาดสัดส่วนของกระปุกแก้วที่มีจำหน่ายในประเทศไทย	47
16	ปริมาณบรรจุอาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มผู้ผลิตระบบอุตสาหกรรม	49
17	จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่กล่าวถึงทฤษฎีคุณสมบัติเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์ ที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ทางการตลาดในหัวข้อต่างๆ	62
18	ภาควิชาในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัยในเขตกทม.ที่เปิดสอนวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์ (2544).....	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	จำนวนกลุ่มตัวอย่างบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ จัดจำหน่ายในเขตกรุงเทพมหานคร (2544)	94
20	จำนวนกลุ่มตัวอย่างบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่มผู้ผลิตระบบ อุตสาหกรรมที่จัดจำหน่ายในเขตกรุงเทพมหานคร (2544)	99
21	ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างตามทฤษฎีคุณสมบัติเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์ เพื่อบ่งชี้ประเภทสินค้า.....	157
22	ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างตามทฤษฎีคุณสมบัติเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์ เพื่อบ่งชี้ผู้ผลิตและหรือตราสินค้า.....	158
23	ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างตามทฤษฎีคุณสมบัติเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์ เพื่อคุณประโยชน์.....	160
24	ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างตามทฤษฎีคุณสมบัติเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์ เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภค.....	161
25	ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างตามทฤษฎีคุณสมบัติเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมการโฆษณาหรือรณรงค์.....	163
26	ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างตามทฤษฎีคุณสมบัติเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์ เพื่ออำนวยความสะดวก.....	164
27	ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างตามทฤษฎีคุณสมบัติเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์ เพื่อคงรักษาเอกลักษณ์ในเครือผู้ผลิตเดียวกัน.....	165
28	ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างตามทฤษฎีคุณสมบัติเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ทางการตลาด.....	167
29	ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างตามทฤษฎีคุณสมบัติเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์ เพื่อแสดงภาพลักษณ์พื้นถิ่นของไทย.....	169
30	ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างตามทฤษฎีคุณสมบัติเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์ เพื่อแสดงภาพลักษณ์พื้นถิ่นของไทยที่ปรากฏบนบรรจุภัณฑ์กลุ่มตัวอย่างและ ตรงกับหลักการเบื้องต้น.....	172
31	ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างตามทฤษฎีคุณสมบัติเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์ เพื่อแสดงภาพลักษณ์พื้นถิ่นของไทยที่ปรากฏบนบรรจุภัณฑ์กลุ่มตัวอย่างและ ไม่ตรงกับหลักการเบื้องต้น.....	177

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
32	แบบแผนการออกแบบเพื่อพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูปของ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	181
33	ปริมาณการผลิตและรายได้ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ผลิตอาหารเกษตรแปรรูป ประเภทกล้วยตาก กล้วยกวน กล้วยฉาบ และน้ำพริก	205
34	ราคาประเมินบรรจุภัณฑ์ 1ก 1ข 1ค และ 1ง	212
35	ราคาประเมินบรรจุภัณฑ์ 2ก และ 2ข	215
36	ราคาประเมินบรรจุภัณฑ์ 2ค	215
37	ราคาประเมินบรรจุภัณฑ์ 3ก และ 3ข	220
38	ราคาประเมินบรรจุภัณฑ์ 3ค	220
39	ราคาประเมินบรรจุภัณฑ์ 3ง-ญ	221
40	ราคาประเมินบรรจุภัณฑ์ 3ง-ล	221
41	ราคาประเมินบรรจุภัณฑ์ 4ก 4ข และ 4ค เมื่อพิมพ์ระบบออฟเซต 1 สี	225
42	ราคาประเมินบรรจุภัณฑ์ 4ก 4ข และ 4ค เมื่อพิมพ์ระบบซิลค์สกรีน 1 สี	226
43	ราคาประเมินบรรจุภัณฑ์ 4ง-ญ เมื่อพิมพ์ระบบออฟเซต 1 สี	226
44	ราคาประเมินบรรจุภัณฑ์ 4ง-ญ เมื่อพิมพ์ระบบซิลค์สกรีน 1 สี	226
45	ราคาประเมินบรรจุภัณฑ์ 4ง-ล เมื่อพิมพ์ระบบออฟเซต 1 สี	227
46	ราคาประเมินบรรจุภัณฑ์ 4ง-ล เมื่อพิมพ์ระบบซิลค์สกรีน 1 สี	227
47	ต้นแบบบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในประเทศไทย	228

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ฝา-ก้นกล่องแบบสอดลิ้นเข้าไป หรือติดกาวตายตัวก็ได้	39
2	ก้นกล่องแบบล็อก (Lock Bottom) และแบบขึ้นรูปได้เอง (Self-Erecting Cartons)	40
3	ฝากล่องแบบมีลิ้นล็อก	40
4	กล่องกระดาษแข็งแบบถาดมีฝาในตัว	41
5	กล่องกระดาษแข็งแบบถาดฝาแยกออกจากตัวกล่อง	41
6	การปิดผนึกถุงพลาสติกแบบมาตรฐานแบบต่างๆ	42
7	ขนาดสัดส่วนของกระปุกแก้วที่มีจำหน่ายในประเทศไทย	46
8	ขนาดสัดส่วนของชั้นวางสินค้าภายในร้านค้าแบบบริการตนเองในปัจจุบัน	51
9	รูปแบบของชั้นวางสินค้าแบบแขวนภายในร้านค้าแบบบริการตนเองในปัจจุบัน ...	51
10	การเคลื่อนไหวของสายตาในการอ่านบรรจุภัณฑ์และตำแหน่งที่เหมาะสม ในการจัดวางองค์ประกอบศิลป์ต่างๆ	60
11	ตัวอย่างบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยของญี่ปุ่นที่เลียนกรรณวิธีการบรรจุแบบดั้งเดิม	68
12	บรรจุภัณฑ์พื้นบ้านของไทยที่ใช้กรรมวิธีการห่อเป็นรูปทรงต่างๆ	69
13	บรรจุภัณฑ์แบบดั้งเดิมของไทยที่ใช้กรรมวิธีการมัด	70
14	บรรจุภัณฑ์แบบดั้งเดิมของไทยที่ใช้กรรมวิธีจักสาน	70
15	ตัวอย่างบรรจุภัณฑ์ญี่ปุ่นที่ใช้ภาพเลียนพื้นผิววัสดุธรรมชาติ	71
16	ตัวอย่างบรรจุภัณฑ์ญี่ปุ่นที่วัสดุธรรมชาติประกอบ	73
17	ตัวอย่างการใช้สีตุ่นและสีสดใสบนบรรจุภัณฑ์ที่ได้จากจิตรกรรมแบบดั้งเดิม ของญี่ปุ่น	75
18	ตัวอย่างสีที่ได้จากการผสมแม่สีเบญจรงค์แบบดั้งเดิมของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ..	76
19	ตัวอย่างการใช้คู่สีแบบดั้งเดิมของไทย	77
20	ตัวอย่างการใช้ตัวอักษรแบบดั้งเดิมบนบรรจุภัณฑ์ของญี่ปุ่น	78
21	ตัวอักษรแบบ Hiragana และ Kanji	78
22	รูปแบบอักษรสุโขทัยแบบดั้งเดิมและแบบที่ประยุกต์ให้เป็นภาษาปัจจุบัน	79
23	รูปแบบอักษรอยุธยาแบบดั้งเดิมและแบบที่ประยุกต์ให้เป็นตัวหางสะบัด	80

สารบัญญภาพ (ต่อ)

24	รูปแบบอักษรคัดลายมือรัตนโกสินทร์และแบบที่ประยุกต์ให้เป็นตัวร่วมสมัย สำหรับงานพิมพ์	81
25	ตราประจำตระกูลแบบดั้งเดิมของญี่ปุ่นและการนำไปประยุกต์ใช้ บนบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัย	82
26	ตราพระราชลัญจกรของไทยที่ใช้เฉพาะพระราชกรณียกิจในองค์พระมหากษัตริย์	83
27	ตัวอย่างตราสัญลักษณ์ประจำหน่วยราชการของไทยที่ดัดแปลงมาจาก ตราพระราชลัญจกร	83
28	ตราสัญลักษณ์กรมส่งเสริมการเกษตร และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ต้องใช้ บนบรรจุภัณฑ์ทุกชิ้นของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	84
29	ตัวอย่างบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยของญี่ปุ่นที่ใช้การจัดองค์ประกอบแบบดั้งเดิม โดยเว้นที่ว่างเป็นจำนวนมาก	85
30	การจัดองค์ประกอบแบบสองข้างเท่ากันในจิตรกรรมไทย	85
31	การจัดวางภาพแบบการซ้ำในจิตรกรรมไทย	86
32	ตัวอย่างบรรจุภัณฑ์ร่วมสมัยของญี่ปุ่นที่ออกแบบโครงสร้างตามแนวคิด แบบดั้งเดิม	87
33	บรรจุภัณฑ์ที่ใช้กรรมวิธีการร้อยของไทยที่ใช้แนวคิดในการบรรจุแบบดั้งเดิม	87
34	ตัวอย่างการใช้ตัวอักษรแบบดั้งเดิมบนบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูป	170
35	ตัวอย่างการจัดวางแบบซ้ำบนบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูป	171
36	ตัวอย่างการใช้คูสีของไทยบนบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูป	171
37	ตัวอย่างการใช้ลวดลายจากจิตรกรรมไทยบนบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูป ...	174
38	ตัวอย่างการใช้อักษรร่วมสมัยเพื่อแสดงภาพลักษณ์พื้นถิ่น บนบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูป	175
39	ตัวอย่างการใช้ภาพสถาปัตยกรรมในท้องถิ่นบนบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูป .	175
40	ตัวอย่างการใช้ภาพชาวบ้านแต่งกายชุดพื้นเมือง บนบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูป	176
41	รูปแบบเรขาคณิตบนบรรจุภัณฑ์ต้นแบบอาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร.....	182
42	ภาพเปรียบเทียบเครื่องแต่งกายของคนพื้นราบภาคเหนือ กับเครื่องแต่งกายพื้น เมืองภาคอีสาน	184

สารบัญภาพ (ต่อ)

43	ภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรภาคเหนือสำหรับใช้เป็นภาพหลักบนบรรจุภัณฑ์	185
44	ภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรภาคกลางสำหรับใช้เป็นภาพหลักบนบรรจุภัณฑ์	185
45	ภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือสำหรับใช้เป็นภาพหลัก	186
46	ภาพเครื่องแต่งกายพื้นเมืองของสตรีภาคใต้	186
47	ภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรภาคใต้สำหรับใช้เป็นภาพหลักบนบรรจุภัณฑ์	187
48	ภาพใบตองสำหรับใช้เป็นพื้นหลังของบรรจุภัณฑ์อาหารประเภทกล้วยตากและกล้วยกวน	188
49	ภาพลายจักสานสำหรับใช้เป็นพื้นหลังของบรรจุภัณฑ์อาหารประเภทกล้วยฉาบและน้ำพริก	189
50	ภาพจั่วบ้านเรือนไทยภาคเหนือสำหรับใช้เป็นภาพตกแต่ง	191
51	ภาพจั่วบ้านเรือนไทยภาคกลางสำหรับใช้เป็นภาพตกแต่ง	191
52	ภาพจั่วบ้านเรือนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือสำหรับใช้เป็นภาพตกแต่ง	192
53	ภาพจั่วบ้านเรือนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือสำหรับใช้เป็นภาพตกแต่ง	192
54	ภาพลวดลายจิตรกรรมไทยสำหรับใช้เป็นภาพตกแต่งบนบรรจุภัณฑ์	193
55	สีสำหรับใช้บนบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่มแม่บ้านเกษตรแต่ละประเภท	197
56	รูปแบบตัวอักษรสำหรับใช้บนบรรจุภัณฑ์	198
57	ขนาดตัวอักษรต่างๆ ตามลำดับความสำคัญของข้อมูลบนบรรจุภัณฑ์	199
58	การจัดวางตามลำดับการอ่านบนบรรจุภัณฑ์	201
59	การจัดวางตราสัญลักษณ์ต่างๆ ด้านข้างของบรรจุภัณฑ์	201
60	การจัดวางด้านหลังของบรรจุภัณฑ์อาหารเกษตรแปรรูปของกลุ่มแม่บ้านเกษตร ..	202
61	การจัดวางแบบเหมือนกันหมดบนบรรจุภัณฑ์เพื่อคงรักษาเอกลักษณ์ของสินค้าในเครือผู้ผลิตเดียวกัน	203
62	โครงสร้างกล่องกล้วยตากที่ดัดแปลงมาจากกระทงใบตอง	208
63	โครงสร้างกล่องกล้วยกวนที่ดัดแปลงมาจากการห่อขนมที่มีเนื้อเหนียวเหลวแบบดั้งเดิม	209
64	โครงสร้างกล่องกล้วยฉาบที่ดัดแปลงมาจากเครื่องจักสาน	210
65	โครงสร้างกล่องน้ำพริกวมที่ดัดแปลงมาจากสาแหวก	211
66	โครงสร้างของกระดาษแข็งสำหรับกล้วยตาก	213

สารบัญภาพ (ต่อ)

67	โครงสร้างของกระดาษแข็งสำหรับกล้วยกวน	214
68	โครงสร้างของกระดาษแข็งสำหรับกล้วยฉาบ	214
69	โครงสร้างฉลากสำหรับกล้วยตาก	217
70	โครงสร้างฉลากสำหรับกล้วยกวน	217
71	โครงสร้างฉลากสำหรับกล้วยฉาบ	218
72	โครงสร้างฉลากสำหรับน้ำพริก	219
73	โครงสร้างฉลากแบบประหยัดสำหรับกล้วยตาก	223
74	โครงสร้างฉลากแบบประหยัดสำหรับกล้วยกวน	223
75	โครงสร้างฉลากแบบประหยัดสำหรับกล้วยฉาบ	224
76	โครงสร้างฉลากแบบประหยัดสำหรับน้ำพริก	224
77	การออกแบบหน้าปกของหนังสือคู่มือ	234
78	การออกแบบหน้าหัวข้อหลักของหนังสือคู่มือ	235
79	การออกแบบหน้าหัวข้อย่อยของหนังสือคู่มือ	236
80	การออกแบบหน้าเนื้อหาในหนังสือคู่มือ	236
81	การออกแบบหน้าเนื้อหาแสดงรูปแบบบรรจุภัณฑ์ในหนังสือคู่มือ	237
82	การออกแบบส่วนบรรจุตัวอย่างบรรจุภัณฑ์	238
83	การออกแบบด้านหน้าซองแผ่นบันทึกข้อมูล (CD.)	238
84	การออกแบบส่วนบรรจุแผ่นบันทึกข้อมูลในหนังสือคู่มือ	239